

Haiku

en aanverwante gedichten

Jan Sitvast

Haiku is een Japanse versvorm van 3 regels, respectievelijk 5, 7 en 5 lettergrepen. In 17 lettergrepen wordt een observatie uitgedrukt die als beeld direct voor ons geestesoog verschijnt. In zoverre lijkt de haiku op een foto. In Japan is de haiku vaak, maar niet uitsluitend, op meditatieve wijze gebruikt. Aandachtig wordt in het hier en nu een ervaring treffend weergegeven, waarbij de derde regel soms een twist aan de observatie geeft die de subjectieve reactie van de dichter weergeeft. Daardoor ontstaat een verrassingseffect die de haiku boven de zen-boeddhistische natuurimpressie uittilt. “Nergens ter wereld werd het beginsel van veredeling van het alledaagse zo bewust en consequent, met zoveel poëzie, concentratie en vindingrijkheid tot het uiterste opgevoerd [als in Japan].” (Vos, 1974: ‘Haiku, een jonge maan.’). Het gewone alledaagse is de moeite waard om tot poëzie te verheffen. Dat heeft mij geïnspireerd om haiku te schrijven waarbij ik me echter niet altijd strikt aan de 5-7-5 regel heb gehouden. Het Nederlands is geen Japans, dus ik heb me de vrijheid veroorloofd soms meer lettergrepen te gebruiken. Ook ongebruikelijk is het om titels aan haiku te geven. Toch heb ik dat soms gedaan. Er staan in deze bundel ook gedichten die door haiku geïnspireerd zijn en haiku in de geest zijn, maar niet door hun vorm, bijv. doordat ze meerdere coupletten hebben. Het zij mij hopelijk vergeven.

A beautiful mind

De haiku herinnert zich
als een gedachte
die uit huppelen gaat.

Kijk!

Een rood balletje
rolt naar mijn voeten,
mijn twee doelloze voeten.